

Izhaja trikrat na teden - šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutrajne izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 12 K 20 h ali gid. 6'60
pol leta 6 . 60 3'30
četrť leta 3 . 40 1'70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gid. 1'60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravništvo.

Oglasi in poslanice

se računajo po petič-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soča“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vses leto 1 gid. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petič-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Zaupni shod

„narodno-napredne stranke“ na Goriškem.

(Konec).

Gabršček: Naloga mi je, da utemeljim 6 točko, ki se glasi: »Vsed posebnih političkih razmer v deželi se pokaže čimdalje večja važnost trgovskega in obrtnega stanu za boljše bodočnost vsega našega prebivalstva. Zato treba posvetiti temu stanu največjo pozornost. Izključujejo se zadruga, ki služijo političkim svrham splošne klerikalne organizacije.«

Besedilo te resolucije je kratko, pa tudi jasno dovolj, da bi bilo daljše utemeljevanje popolnoma nepotrebno. Dovoljujem si samo dve ali tri. Tukaj je rečeno, da se pripozna važnost trgovskega in obrtnega stanu za boljše bodočnost našega prebivalstva. Od najstarejših časov do danes opazuje se, da je blagostanje tam, kjer trgovina in obrt cvete. Kjer je prebivalstvo samo poljedelsko, tam ni takega blagostanja, tam ljudstvo ne živi tako prijetno, tako dobro, kakor živi v tistih deželah, kjer cvete trgovina in obrt. Saj veste, da posestnik le s težavo proda to, kar ima, in da potrebuje tudi še sila velikega predmeta, katere mora kupovati od tujih obrtnikov in po večini doslej še potom tuje trgovine. Torej, kjer trgovina in obrt cvete, tam je blagostanje. Splošno načelo! — Vsed posebnih razmer je pri nas še posebno važno. — Z eno roko so nam pravice dali, z drugo so jih zopet vzeli. Imamo deželni zbor. Slovencev nas je $\frac{2}{3}$ prebivalstva, a poslancev imamo v deželnem zboru le 10, dočim jih imajo Italijani 11. Torej so oni gospodarji, mi smo jim pa izročeni skoro da v milost in nemilost. Lahki imajo torej 11 in mi le 10 poslancev. Zakaj? Zato, ker v trgovini in obrti nismo zlezli naprej in vsled tega tudi nismo prišli s svojimi zastopniki v trgovsko-obrtno zbornico. — Ko bi imeli mi 2 poslancev trgovske obrtne zbornice, potem bi imeli mi v deželnem zboru 12 poslancev; deželni zbor bi bil torej sklepčen tudi brez Italijanov. Zaradi tega naglašam ta resolucija, da je trgovski in obrtni stan še posebne važnosti ne le zaradi sebe, ampak zaradi boljše bodočnosti vsega našega prebivalstva. — Ako pridemo potom trgovine in obrti do trgovsko-obrtno zbornice, pridemo s tem do večine v deželnem zboru, pridemo do veljave, katera nam tiče. Trgovsko-obrtna zbornica je tisti zakoniti činitelj v deželi, kateri pobira doklado na davščine od vseh nas. Do sedaj so vedno le pobirali, dali pa nam niso niti najmanjše fige. Če pridemo do trgovsko-obrtno zbornice, bomo mogli popravljati tisto krivico, katera se nam je do sedaj godila, to je, da se bode od tega činitelja skrbelo za povzdig slovenske trgovine in obrti v slovenskem delu dežele. Zaradi tega je ta resolucija, katero smo sprejeli pod točko 6., jako važna za vsestranski razvoj in napredek našega prebivalstva.

Dalje je rečeno, da se izključujejo zadruga, ki služijo splošni klerikalni organizaciji. Zakaj smo to sprejeli med resolucije. Skušnja nas uči. Boj na Kranjskem! Mi kot stranka svobodno-napredne misli, in ki vemo, kake važ-

nosti je trgovski in obrtni stan, in posebno še pri nas na Goriškem, ne smemo si želeli takega boja, mi ne smemo postavljati ovir trgovskemu in obrtnemu stanu, ki se mu postavljajo po zadrugah. Mi teh razmer v naši deželi ne potrebujemo. Število trgovcev pri nas narašča, se bolj pa konkurenca. Naši trgovci niso popolnoma navezani na dobiček, kateri imajo od trgovine ali obrti. Zaradi tega s cenami padajo in padajo, in vstrezajo našemu prebivalstvu po prav nizkih cenah, tako, da je poštena konkurenca proti našemu trgovcu popolnoma izključena. Že iz tega razloga je torej neopravičena institucija, katera bi se postavila v boj proti trgovstvu in obrtništvu. — Torej mi pravimo, do takih zadrug, konsumnih društev, koja so odločno naperjena proti eksistenci trgovskega in obrtnega stanu, ne potrebujemo, mi jih odločno izključujemo in jih odklanjamo ter izjavljamo, da se jim bomo upirali. Odklanjamo tudi take osrečitelje ljudstva. Zato prosim, da se ta resolucija sprejme. (Živahno odobravanje).

Točka 8. b. se glasi: »V dež. in drž. zboru ter v trg. obrtn. zbornici mora biti slov. $\frac{2}{3}$ večina primerno zastopana. Izvede naj se splošna volilna pravica za trgovsko in obrtno zbornico in 5. kurija za dež. zbor.« — Poprej sem omenil, da je v dež. zboru 11 laških in 10 slov. poslancev, da nas je Slovencev v deželi $\frac{2}{3}$, pa da smo v deželnem zboru vendar v manjšini. Po eni strani so rekli: Ljudstvo, ti samo si voliš dež. poslance, po drugi pa so poiskali takih sredstev, da smo mi ostali v manjšini. Ravno tako v drž. zboru. Mi z $\frac{2}{3}$ imamo dva, Italijani z $\frac{1}{3}$ pa 3 poslance. Z eno roko so nam pravice dali, z drugo so jih vzeli: (Omenja razmere v veleposestvu in kmečkih občinah). — Volilni red je za našo deželo tudi za državni zbor neizmerno krivičen. Proti temu se upiramo. Slov. $\frac{2}{3}$ večina bodi v drž. in dež. zboru primerno zastopana. Dosedaj je to razmerje popolnoma nerazumno in krivično. Naših slov. trgovcev je večina, ali v zbornici nimamo niti jednega zastopnika, ker so se Slovenci doslej še veliko premalo za to brigali, da bi spravili v trg. in obrtno zbornico svoje zastopnike. Po novem davčnem zakonu pa je oddana ta oblast nam trgovcem in obrtnikom v roke, in zato je bilo ustanovljeno novo „Trgovsko in obrtno društvo“, katero bo skrbelo, da pridemo do primernega zastopstva v trgovski in obrtni zbornici, in potem bomo govorili tudi v dež. zboru nekoliko drugače. Zahtevamo splošno volilno pravico! Vsi, kateri plačujemo kak obrtni davek, naj imajo volilno pravico. Saj so razni razredi (volilni), naj se da splošna volilna pravica, in naj se potem primerno razdele volilci po teh razredih. Na tej podlagi pridemo do vspeha, da bomo primerno zastopani v trg. in obrt. zbornici, v dež. zboru in v državnem. Za dež. zbor zahtevamo za zdaj 5. kurijo, ker je ta volilna skupina nekam v modi in bi bila nam le v korist, ako bi vsaj to dobili. V teh kratkih besedah sem vam obrazložil namene, zakaj smo sprejeli točko b. v 8. odd. in Vas prosim, da to stilizacijo tudi sprejmete, če mogoče nespremenjeno.

Točka 9. in 10.: »Narodno-napredna stranka na Goriškem bo iskala vedno najožjo dotiko z narodnimi strankami na Slovenskem, ne pustivši nikdar izpred očíj vzajemnosti z vsemi slovanskimi narodi. 10. Stranka stoji na stališču narodne samouprave. Čestokrat ste že čitali citat našega pesnika Gregorčiča: »Če sam je, pasti mora še junak!« Pasti pa noče nikdo, ampak vsak hoče zmagati. Hočemo zmagati tudi mi, čili somišljeniki narodno-napredne stranke, hočemo privedi naš napred na podlagi tu izjavljenih načel do boljše prihodnosti. Če pa hočemo zmagati, moramo iskati vedno več prijateljev okoli sebe, več zaveznikov, na katere se moremo naslanjati. In to so pač naši bratje v deželi in zunaj dežele, kateri popolnoma ali deloma z nami somišljejejo. Mi bomo iskali z vsemi narodnimi strankami zveze, z onimi, katere za narod delujejo, tudi s takimi, katere povsem z nami ne somišljejejo. Poiskalo se bode tako polje, na katerem lahko skupno delujemo. Tako moremo mi z raznimi nar. strankami skupno delovati za blagor svojega naroda. Skrbeti pa je tudi treba, da ne izgubimo nikdar izpred očíj vzajemnosti z vsemi slov. narodi. Sveto pismo sicer pravi, da vsak je naš brat, ki nosi podobo, kakor mi. V resnici pa se moremo naslanjati na tiste, ki so nam po krvi najbližji, to so bratje, Hrvatje, Čehi, Poljaki, Rusi. Na nje se naslanjamo, ker le v njih najdemo odkritosrčnih prijateljev, najdemo podporo, kadar je sila. Zaraditega smo sprejeli v tej točki slovansko vzajemnost. Jaz mislim, da to načelo je edino pravo, da pridemo Slovenci po vseh naših deželah do tistega ugleda in veljave, katera nam tiče kot členu tiste velike slov. rodbine, katera ima pred seboj še lepo bodočnost v tej sicer stari Evropi.

Naglašalo se je načelo, da vsak narod naj opravlja svoje posle sam. In to je posebno važno za mešane kraje. Tu pri nas na Goriškem da bi se dala Slovincem oblast: ustanavljati si šole, kakor si hočete, itd. Ravno tako vsem našim bratom na Koroškem, kateri so silno pomešani z Nemci. Da naj se nam narodna samouprava. Velja naj načelo: Za svoje šole itd. skrbimo sami, ker sami zase bomo najbolje skrbeli. Po tej poti bi prišli do zjedinjene Slovenije. Mi ostanemo na tem lepem stališču, kar se je že toliko in toliko let naglašalo, to je na stališču narodne samouprave. Prosim, da sl. zbor tej točki nespremenjeno privoli. (Odobranje).

Dr. R. Gruntar. Točka 8. a. »Zahtevamo popolno jednako pravost in jednako veljavnost slovenske narodnosti in slov. jezika v vseh drž. in avtonomnih uradih, v cerkvi, v šoli, in sploh v vsem javnem življenju.« — Častita gospoda! Odkar so začeli slovanski narodi živeti v Avstriji polit. življenje, in posebej od l. 1848. naprej, so vedno vsi narodi, oziroma njih zastopniki, povzdigali glas, da hočejo prevzeti vsi enake dolžnosti, da pa hočejo imeti tudi enake pravice. Kedarkoli ob vsaki priliki, ko so slovanski zastopniki podajali polit. izjave, je bila tudi prva zahteva ta, da zahtevajo iste pravice, kakor jih imajo Italijani in Nemci. Dolgo je trajala ta borba neuspešno. Šele l. 67., ko so se ustanavljali osnovni zakoni, šele tedaj

so se sprejele točke o enakopravnosti in jednako veljavnosti vseh narodov.

To je bilo pa samo platonično, praktičnega izvršenja ni bilo. Vse te lepe pravice so ostale samo na papirju. Ona mogočna birokracija je znala z vso skrbnostjo zaprečiti, da se tudi ti principi ne izvršé. Res, da smo od l. 1867. naprej napredovali. Žrtve, katere smo morali prinašati, so bile jako velike, in jaz mislim, to je tudi najboljši dokaz, da mi ne moremo računati na to, da bi nam oni činitelji, kateri bi morali izvrševati te pravice, zadovoljno to dali, ampak da si moramo vse sami izbojevati. Nismo več igrača različnim ekecelencem, nočem se spuščati v posamezne rekriminacije, v slučaje, v katerih so kršili slovanske pravice, kajti vsi čutimo tistega volkodlaka, ki nas tare v podobi laškega ali nemškega nadvladja. Mi moramo zahtevati z vso odločnostjo, da je slovenski jezik v isti veljavi, kakor so drugi jeziki v državi. Zahtevamo popolno jednako pravost in jednako veljavnost slov. narodnosti, in ne pustimo, da nas in naš jezik potiskajo na stran. Vse narodne stranke, — katere so do danes nastopale na Slovenskem, so sprejele v svoj program načelo, da je uveljaviti tudi slovenskemu narodu jednako pravost in jednako veljavnost, in tudi Vi ste danes istih mislij, kakor Vaši predniki. Zaraditega Vas prosim, da se sprejme predlagana resolucija. (Odobranje).

Preds. Muha izjavlja, da je utemeljevanje resolucij končano, ter vabi gospode, ki bi imeli še kaj omeniti, naj to store.

Ker se nihče ne oglasi, prevzame dr. Tuma besedo rekoč: Častita gospoda! V prvem stavku resolucij se imenuje naš današnji zaupni shod »shod narodno-napredne stranke«. Sklicevalci tega shoda niso imeli pravice, dajati stranki imena, saj je bil glavni razlog shodu ta, da se splošna odgovornost v politiki preloži na zastopnike cele dežele. Z današnjim dnem ima politika postati stvarna, načelna, ista naj ne bode odvisna le od nekaterih, marveč od celega naroda. Sklicevalci niso imeli pravice imena dajati, ampak ime se šele danes ustanovi. Večina simpatično pozdravlja ime: »narodno-napredna stranka«, vendar so se nekateri gospodje izrazili, da to ime spominja na tuje odnošaje, da je postalo nekako odijozno vsled neprestanih hujškarij itd. Mi nismo hoteli sami izključiti podatka »napredna«, ampak smo vzeli rajši širšo podlago ter smo pustili današnjemu shodu, da se izreče: ali naj se imenuje le »narodna«, ali naj se povdarja, da je »narodno-napredna stranka! (Glasovanje za »narodno stranko: odziva malo; ravno tako za samo »napredno«, ker so se nekateri izrekli, da narodna je itak že vsaka. Z veliko večino sprejeto ime: »narodno-napredna stranka«).

Izvrševalni odbor ni kakor odbor pol. društva, marveč le odbor zaupnikov, ki je od danes do jutri, odvisen le od želje shoda samega. Potrebujemo istega le, da vodi nekako pisarno zaupnega shoda, da izvršuje misli in ideje, ki so obsežene v resolucijah. Sklicevalci shoda so sestavili predlog 21 gospodov in so se ozirali tukaj na vse stanove in na vse kraje. Zastopani so:

Kobarid, Tolmin, Kanal, Kozana, Čepovan, Ajdovščina, Renče, Prvačina, Rupa, Gabrije, Komen, Nabrežina, Sezana, Divača, in seveda Gorica ima več zastopnikov, ker je naše središče in ker so gospodje vedno pri roki. Ne vem, če smo pravo zadel. Skušali smo biti popolnoma nepristranski ter se ozirati na vse stanove, kojih koristi se imajo zagovarjati. Predlagam, ako nima kedo kakega posebnega pomisleka, da bi bil to ali oni nezaupljiv, da se gospodje v izvrševalnem odboru per acclamationem sprejmejo. Pomisliti je na to, da je prva naloga izvrševalnega odbora, da po celi deželi v vsaki občini iz vseh stanov poišče zaupnikov nar. napr. stranke. Naloga teh je, da sprejmejo to mesto zaupnih mož; ti morajo obveščati po željah svoje občine svojega okrajja. Šele takrat, ko bomo imeli na razpolaganje 300 zaupnih mož, prične pravo delovanje stranke v celi deželi. Volitev v dež. zbor niso več daleč, in vlada ni tako slepa, da tira politiko z zavezanimi očmi dalje. On se mora odločiti. Zato pa baš rabimo glasov iz cele dežele. To je bil povod, da smo hiteli. (Na to je bil z vsklikom izvoljen izvrševalni odbor).

Zahvala dr. Tume: Zahvaljujem se predsedniku g. Muhi in vsem gg. za obisk. Vem, da je bila žrtev, da ste prihiteli na shod, kjer ni šlo za peneč dobiček, ampak za načela stranke, precejšnja; žrtve, katero ste storili, nam prinese onega sadu, kateri pričakujemo vsi. Veseli nas, da ste se javili Vi, res cvet naše dežele, veseli nas, da ste sprejeli enoglasno resolucije ter dali tako zadoščenja dosedanjemu našemu postopanju, dajate nam pa tudi upanja za prihodnost, da to nalogo, katero smo si postavili, dosežemo ravno po Vas s tem, da ne izgubite izpred očij načel, katera smo naglašali danes. (Odobranje).

Domache in razne novice.

P. n. gg. naročnikom! — Današnji številki lista smo napisali na pas z višnjevim svinčnikom dolžni znesek do 31. dec. 1899. Ako je kje pomota, prosimo pojasnila; drugače pa prosimo, da se nam dolžna svota čim prej nakaže, drugače bomo primorani prizadetim list ustaviti.

Gledališče Kautsky. — Včerašnja predstava v „Sokolovi“ dvorani je bila jako zanimiva; občinstvo, posebno otroci, so se izvrstno zabavali. Danes bosta dve odhodni predstavi; jedna bo ob 4. uri pop. za mladino, jedna ob 8. uri zvečer. — Upamo, da kakor se je doslej g. Kautsky pokazal pravega umetnika svoje stroke z mojsterskim izvajanjem raznih eksperimentov, nas preseneči tudi danes pri odhodni predstavi s popolnoma novim programom v marsičem. Kdor se ni videl tega gledališča, naj ne zamudi današnje prilike. Današnji predstavi bosta tudi v „Sokolovi“ dvorani.

— 118 —

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

—*

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

«O moj Bog!» je dejala postrežnica skrajno prestrašena, «vaše besede nanzanjajo neko hudo nesrečo! O, ne prikrivajte mi je, za božjo voljo vas prosim, govorite jasno! rešite me iz te neznosne negotovosti!»

Tedaj je Bice vstala, odprla neko skrinjico, ki je bila ondi na mizi, in dejala: «Vidiš ta pisma?»

«Da! saj so tista, katera vam dan za dnevom piše vaš soprog.»

«Misliha sem, da je res takó, in ta misel je bila zadnja nit, na kateri je viselo moje življenje. Sedaj je ta nit pretrgana — pisma niso Ottorinova!»

«Od usmiljeni Bog!» je vskliknila Lauretta in pobledela kakor smrt. «A ko je mogel?... Kakó ste izvedeli?»

«Včeraj si mi dala to belo rožo, katero iman tu v prsih, ni res?»

„Umazano ime“. — Zadnji „Pr. L.“ je priobčil uvodni članek, ki dokazuje vso duševno revščino semeniskih hujskačev. Zadirja se ob „narodno-napredno stranko“ in pravi med drugim: „Napredni so, ker so zatajili krščanstvo in sprejeli racionalizem in pa ker so polni sovraštva do katoliške cerkve... Kar torej pomeni beseda „napredni“ drugim, pomeni tudi vam: brezverstvo in sovraštvo do kat. cerkve...“

Tako se predrznejo pisariti — semeniski profesorji! Ali te ljudi redimo v Gorici za to, da na tak lopovski način širijo laž in sovraštvo po deželi? Ti ljudje kriče: „Volk gre, volk gre!“ Navajeni smo že na tako tulenje, zato jim nikdo ne bo več verjel, ko volk morda zares pride! Ako se vzbudi in razširi kdaj tako brezverstvo, o kakoršnem kvasijo vedno znani hujskači, tedaj bo to edino njih zasluga. Njihova brezvestnost in profanacija vere in cerkve vzbujajo odpor: kako daleč pojde, kdo more to presoditi? Vsa dosedanja zgodovina teh semeniskih petelinov ni zmodrila! Koliko homatij, koliko razkolov v katol. cerkvi je vzročila indolenta cerkvenih krogov in zloraba cerkve v posvetne svrhe!

Čujmo, kaj se pravi „P. L.“: „Vrhu tega pa je celo ime „narodno-naprednih“ vže davno vdomačeno na Kranjskem in je od tam presajeno na Goriško. In na Kranjskem je to ime u m a z a n o ime... Umazano je to ime, ker so kranjski „narodno-napredni“ skrajno surovi in neotesani ljudje, da se njih pobalinsko pisarjenje in nastopanje stadi vsakemu olikanemu človeku. In to umazano ime so si nadelali goriski liberalci.

V izvrševalnem odboru 21 mož smo našli nekaj častitih imen..., ki so nam bili vselej prijazni. Žal nam je, da so si umazali čast z imenom, ki je umazano; žal nam je pa še bolj, da so si umazali vest z imenom, ki pomeni boj Kristusu in cerkvi. Upamo, da se kmalu izbrisejo iz imenika „narodno-naprednih“.

Ali ni to ljubezniva evelka s semeniskega vrta? Drugim očitaje „umazanost, surovost, neotesanost, pobalinstvo“, sami pa bi hoteli biti olikani svetniki! Taki ljudje pač nimajo pravice, da bi smeli nam posvetnjakom kaj očitati! Pred svojim pragom naj pometajo, kjer je dovolj — umazano!

Kar se tiče izvrševalnega odbora 21 mož, med katerimi je imela stranka „P. L.“ celo nekaj prijateljev (osebni h), bodi povedano enkrat za vselej, da naša stranka dobro ve, kaj hoče. Osebna prijaznost nikogar ne moti v političkem prepričanju. S tem je le dokazano, da naši pristaši prijazno občujejo tudi z nasprotno stranko — in da torej vse drugače izpolnjujejo Kristusov nauk o vedenju do bližnjega. Klerikalci pa kažejo sovraštvo vsakomur, ki ne trobi v njihov rog!

Kdo naj se ne smeje?! — V „P. L.“ čitamo: „Ljudje nočejo poznati prave luči, ki je prišla iz nebes: Jezusa Kristusa; rajši imajo gas in elektriko. Ona nebeska Luč je izbrala in postavila svoje zvezde, naj sve-

«Da, prinesla mi jo je starka, katera nama donaša jedila.»

«In si rekla, da mi jo je poslala oskrbnikova žena?»

«Da!»

«In veš, kdo je ta ženska?»

«Seveda vem, Pelagruova žena je, tista, katera je bila vaša mati sprejela v grad, ko se je bila zatekla tje s svojim sinčkom.»

«Dobro! in ona se je spomnila na tisto dobroto sedaj, o času moje nesreče. Srce ji ni dopuščalo, videti me dlje časa zamotano v neko peklenko spletko. Med listi tiste rože sem našla prav majhen listek, na katerem sem prebrala obveščanje o izdajskem činu. Pomisli, v kako brezno me je pahnila ta vest! Bog ve, kaj se je zgodilo z Ottorinom! Bog ve, ali je še živ! Kajti tega si ne morem misliti, da bi me on bil pustil!... In pa moji ubogi stariši!... In medve, o moj Bog! kdo ve, v čegavih rokah sve, in ali je res to Ottorinov grad, ali ne morda... kajti nič ni takó strašnega in grozovitega, da bi mi ne prišlo v glavo!»

«O, Bog se usmili! O, Bog pomagaj! Kaj bo z nama?» je klicala Lauretta.

(Dalje pride).

tijo ljudem: apostole in njih naslednike: skofe in masnike. Pa ljudje ne marajo za to luč! (Ker strašno slabo sveti! Ur!) — Na to toži, kako svet zdaj duhovnike zaničuje! (Vredne Kristusove namestnike ljudstvo spoštuje!) Na to preide na zadnje volitve in pravi:

«Od onega časa nam zmerom očitajo dopisniki časnika „Soča“, da so farji komandirali. Ali to ni res! Mi smo volili po lastnem prepričanju, ki se je ujemalo s prepričanjem duhovnikov. Boga smo prosili pomoči. On nas je tudi uslišal. Prosil ga bomo tudi za naprej, da nam ne bodo komandirali advokati, katere mi redimo.»

Take neumnosti čitamo v zadnjem semeniskem listu! Torej advokate redi ljudstvo, „farji“ pa žive od besede božje! — Pa se bodo gospodje v semenišču čudili, ako dobé na take hujskarije tudi nekaj odgovora, ki jih zadene v živo! Ali je tak njih poklic?!

Grčev ljubljence v vreči. — V krčmi na Lijaku so popivali — ni še dolgo od tega — in nekdo je bil dal za pijačo. Fantje in možje so zinili marsikatero pametno, vmes pa je vedno govoril nekdo. Govor njegov omizju ni nič prav prijatelj, posebno, ker je trdil, da on in pa „bognar“ ukazujeta v občini, da to se mora zgoditi, kar onadva rečeta itd. Omizje je poznalo moža, katerega je predstavljal Grča na shodu pri Rebku kot veleposestnika, ker je njegov ljubljence, poznalo, kakega mnenja in prepričanja je, ker se plazi za Grčo, ter se končno naveličalo njegovega govorenja. Da bi malce utihnil, so vzeli prazno vrečo, v kateri je bila prej bela moka, ter jo nataknil tistemu ljubljencu Grčevemu čez glavo, da je bil siromak ves bel. Ker ni izdalo prvič, so mu nataknil vrečo še enkrat. Ko je prišel domov, je baje našla njegova žena še toliko moke za klobukom, da mu je lahko napravila „lezanje“ k juhi, katero je zahteval.

Naj sodi kdo o tem činu, kakor hoče, dejstvo je, da večina v šempaski občini se dviga proti župniku-zupanu Grči in proti njegovim pristašem, tako, da bo njegove slave kmalu konec!

Ljubljanski „Slovenec“ je odgovoril na naš članek o deskem semenišču z osebnim napadom na A. Gabršček a. — Že nestetokrat smo povedali, kako nespametni so taki osebni napadi, ker A. Gabršček ni „Soča“. Tudi tega članka ni spisal A. Gabr., čemu ta večna udriharija po njem? Ako „Slovenec“ ni zadovoljen s člankom, naj odgovarja „Soči“. Toda stvarnih polemik se klerikalci izogibljejo, le po osehah radi udrihajo! Zato tudi „Slov.“ dalje ne odgovarjamo.

Klerikalna doslednost. — Dr. Pavlica se je na občnem zboru posojilnice silno potezal za one, ki so jej dolžni. „To so njeni dobrotniki!“ je vsklikal! „Tisti, ki imajo deleže ali hranilne vloge, potezajo lepe obresti brez slehernega truda; a te obresti morajo nositi v posojilnico dolžniki; oni so torej naši dobrotniki!“ Imeti morajo torej obojno volilno pravico, sploh vse pravice, kakor deležniki! Tako je govoril dr. Pavlica, ta veliki ljudski ekonom, na občnem zboru posojilnice. — V zadnjem „Prim. L.“ pa čitamo nekako zaničljivo zadiranje na nekatere take „dobrotnike“, ker se kot trgovci in obrtniki tudi poslužujejo posojilnice in zadrage in ob potrebi jemljejo posojila na kratke roke. — Čemu pa smo n. pr. ustanovili „Trgovsko in obrtno zadrugo“, kakor da gre trgovcem in obrtnikom na roko? Čim več bo takih dolžnikov, toliko veselejše znamenje bo za razvitek narodne trgovine in obrti. Tako je skoro brez izjeme vsa trgovina in obrt. Ako gre trgovina in obrt še tako dobro, pride gospodar redko v položaj, da bi mu denarja ostajalo, kajti čim bolj gre, toliko večje postaja podjetje, toliko večje so zaloge in toliko več so odjemniki — dolžni. Posebno v Gorici vladajo take razmere. Naši trgovci in obrtniki morajo blago plačati v določenem roku; oni to blago prodajo, a denarja ne prejmejo zanj morda niti polovico: drugo polovico so odjemniki ostali dolžni. In to dajanje „na upanje“ morda nikjer tako ne tlačijo trgovcev, kakor prav v naši deželi. Odjemalci so v tem oziru silno razvajeni; prav nič se jim ne zdi čudno, da blago vzamejo in se potem leta in leta ne zmenijo za plačilo. To je velika rak-rana v naši trgovini! Ta tožba je splošna! — Zato pa so tu denarni zavodi, da gredo na roko! Po vseh mestih imajo bodisi trgovsko-obrtno banke ali denarne zavode, da gredo trgovcem in obrtnikom na roko. V ta namen se je ustanovila v Gorici „Trgovsko-obrtna za-

druga“, ki posoja med drugim celo na — izpiske dolžnikov. Čim več se bodo trgovci in obrtniki posluževali zadrage, toliko bolj bo za zavod... Da pa semeniski list naravnost imenuje dolžnike, to je zopet le nov dokaz o predrznosti hujskačev v semenišču! Zdaj ni torej nikdo več varen, da ne bo osmešen v „P. L.“ ali v „Gorici“, ako je vzel pri denarnem zavodu kako posojilo, za katero je moral dati dovoljno varnost in mora plačevati obresti!! — Imenuje tudi A. Gabršček a med dolžniki! Čudno! Saj so prej v „P. L.“ in „Gorici“ vedno udrihali po njem, če: da si je napolnil žepe z narodovim denarjem, da je vedno le na svoj žep gledal itd. Zdaj pa pove sam „P. L.“, da je revež dolžan v posojilnici in zadrugi! Kje je torej tisto bogatstvo, o katerem so kvasilili in sleparili svet?! Kar se pa dolga samoga tiče, naj bode „upniki“ le potolaženi, saj je A. Gabr. le njih „dobrotnik“! On bi dobil pri zidu denar, kedar bi hotel, z nižje obresti, a se drži gesla: „Svoji k svojim!“, če tudi ga več stane! Pri zadrugi ima 9 aktivnih deležev, med temi dva polno uplačana že od dneva ustanovitve, ima do 2000 gld. na že oplačanih policah, zato ima tudi dovoljen odprti kredit, katerega se ob potrebi poslužuje, ne da bi vprašal za dovoljenje hujskače v semenišču! Seveda, tudi tu bi radi komandirali! Zastonj ves up! — V posojilnici ima 20 deležev že 10 let; koncem lanskega poletja jih je vložil še 30, — a na nje si je izposodil šele leto s v februarju 400 gld., katere o prvi priliki zopet vrne, da bodo deleži čisti. Sicer pa daje posojilnica posojila izrecno na — svoje deleže! Večje varnosti pač ni mogoče dati!

Konečno se nekaj! Naši klerikalci napovedujejo boj na vsej črti! Prenesli so ga celo na gospodarsko polje! In kakor se vidi, imajo spijone celo v ravnateljstvu in nadzorstvu obeh denarnih zavodov, da ne ljube osebe izpostavljajo v javnosti tudi od te dovolj delikatne strani. Tisti, katere omenja zadnji „P. L.“, se za take reči ne brigajo, ali ogromna večina zahteva tajnost, in to po vsej pravici! V posojilnici in zadrugi pa so doslej ljudje, ki take delikatne zasebne razmere raznašajo: da jih nasprotna stranka izkoristi v javnem boju! Taki ljudje pač ne tijejo v vodstvo denarnih zavodov!

„Quel redentor di Carniola“ — tako imenuje v pogovoru z laskim dež. odbornikom V. tisti mali ali veliko predrzni Klavžarček slov. dež. odbornika dr. Tumo, in tako govoriti v deželni hiši, se predrzne tudi, če ni sam z njim. Da prihaja Klavžarjevo zabavljanje o dr. T. prav Lahom, se umeje samo po sebi: Da se pa kaj takega more zgoditi sploh: da dež. uradnik v dež. uradu zabavlja proti laskemu dež. odborniku o slovenskem kar naravnost predrzno in zaničljivo, in to, ko nista sama, da ga ta poslušata itd., to pa je mogoče edino le v goriškem dež. odboru! S takim postopanjem ta „veliki“ slovenski „rodoljub“ izborni služ. Lahom. Zato so tudi prizanesljivi z njim, in zato trpe, da v uradu piše članke za „Gorico“, služ. ob enem Lahom v dež. odboru ter slavni „Goričanski“ bandi — poročila za bližnje zasedanje dež. zbora pa čakajo rešitve! — To so lepe razmere v tej deželni hiši!

Klerikalne laži. — V zadnjem „Pr. L.“ čitamo:

„Soča“ in „Primorec“ se bahata, da hočeta ljudstvo osrečiti. Hm! Kako? Ako ljudstvu izržeja najdragocenejši zaklad vere? Brez vere ni sreče! Glede narodnosti si je „Soča“ iztekla že veliko zaslug, a napadaje duhovenstvo narodnosti škoduje, kajti, ko izruje verski čut in zaupanje ljudstva do duhovenstva, tudi narodnost zleze v laško gnezdo. Duhovniki so bili in morajo biti s posvetnim razumnostvom varuhi naše narodnosti, a svetnim razumnikom je sveta dolžnost, z duhovenstvom vsestranski vzajemno postopati.“

Podpisan je „Lajki“, ni lažnikom v semenišču nič ne verujemo! — Kdaj sta hotela „S.“ in „P.“ ljudstvu „izruvati zaklad vere“?

Vsi liberalci vkup niso v stanu veriti toliko škodovati, kolikor jev škodujejo nekateri klerikalci, med njimi v prvi vrsti hujskači v semenišču, ki ljudstvo pohujšujejo in demoralizujejo! In proti tem „izruvalcem zaklada vere“ se mi borimo, zato smo na pravi poti!

Gosp. E. Klavžarju naznanjamo, da odgovor v „Soči“ je delo našega uredništva,

pa naj ga je spisal ze Peter ali Pavel. Tu se gre za stvar in ne za osebo. Kdo je odgovor spisal, ostane docela vsejedno, kajti E. K. ni imel nikake pravde z določenega osebo, ki bi mu bila dolžna odgovor. Zato je bil odgovor tudi docela stvaren!

Poroka nadvojvodinje Štefanije, ki je imela biti 19. tek. m. je odložena na nedoločen čas, ker je ženin grof Lonyaj močno zbolel na influenci. Poklicali so celo zdravnika z Dunaja.

Okreval je že toliko, da se je pripeljal včeraj v Gorico ter se nastanil v hotelu Gunkel.

Za kolesarje. — Sponzlad je tu in z naravo vred se vzbujata tudi kolesarstvo iz zimskega spanja. Kolesarji in kolesarice! gotovo že delate načrte, kam da poletite s kolesom ali po opravljeni ali pa gledat in drživat naravne lepote in se zabavat v družbi dragih prijateljev. Da pa je vožnja prijetna, potrebuje kolesar na potu mnogo ugodnosti, katere mu hoče nuditi „Zveza slovenskih kolesarjev“, koje namen je: kolesarstvo po možnosti podpirati in povzdigniti, bodisi z zboljšanjem cest, z zaznamovanjem nevarnih klancev, z napravo pomočnih postaj, kjer imajo člani zveze vse potrebne stvari za popravilne kolesa, kakor tudi prvo pomoč za slučaj pridobljenih ran brezplačno na razpolago (število pomočnih postaj bude letos za 10 pomnoženo), nadalje z zaznamovanjem dobrih gostiln, z izdajo športnega lista itd.

Da pa more „Z. S. K.“ svojo nalogo uspešno izvrševati, ji je treba vsprico minimalne letne članarine 3 K vsestranske podpore. Zato se obrača odbor „Z. S. K.“ do vseh narodnih biciklistov s prošnjo, da mu z obilnim pristopom omogočijo svoj smoter doseči. Ker se prične z izdajo legitimacij za leto 1900, se v teku tega meseca, se vsa slovenska kolesarska društva opozarjajo, da nemudoma oglase vse svoje člane, oni kolesarji pa, v kojih okolišču ni nobenega biciklistnega kluba, naj oglase svoj pristop neposredno odboru „Zveze slovenskih kolesarjev“ v Ljubljani.

Rečem ti, da mi ne porečeš. — To že priljubljeno geslo rabi tudi zadnja „Gorica“. Ta zlobna laznjivka pravi, da: „se je učiteljem, ki niso na Tuma-Gabrščekovi strani, strogo prepovedalo, vmešavati se v naše politične zadeve“. — Zato ovaja ona dva nadučitelja, ki sta v izvrševalnem odboru naše stranke s prozornim namenom, da bi nahujskala proti njima višjo oblast...

Kar se tiče „prepovedi“, je reč taka: Dokler so nekateri učitelji rogoviliili proti „Sočini“ stranki, je bilo vse dobro; Peter Medvešček je dobil celo odpust, da je mogel urejevati „Gorico“. Ko so pa nekateri učitelji očitno pokazali simpatije za našo stranko, je bil takoj iztuhtan ukaz deželnega šolskega sveta, naj se učiteljstvo ne meša v politiko. Nekateri učitelji imajo situosti radi shoda „pri Rebku“, dasi so le od daleč gledali Gregorčičeve skandale. Ako bi se bili aktivno udeležili, kakor Medvešček, bi se jim ne bilo ničesa bali! — Dostavljamo, da oni odlok so skuhalo gospodje v Trstu; v seji o tem ni bilo govora. Sicer je naš deželni šolski svet le slepilo! Vse važnejše stvari odpravijo v Trstu!

„Gorica“ je vedomo a vso reč zasuknila. Njeni patroni dobro vedó, odkod in zakaj ta pritisk na učiteljstvo! Nesramnost je torej toliko večja, da vedoma in hotoma pačijo resnico.

Pri Sv. Luciji na Mostu so imeli 14. t. m. občinske volitve. Zmagala je nova stranka. Poročevalec je dostavil: „Odslej bomo tudi v politiki drugače orali, kakor dosedaj gospodujoča stranka, ki je bila „Goricanska!“

Za glasbeno šolo goriskega Sokela je daroval gosp. prof. Plohl 4 krone.

Kolesarsko društvo „Gorica“ naznanja, da bodo društveni večeri od danes naprej ob sobotah in ne ob torkih. Večeri prično vselej ob 8. uri; prostor: „Hotel 3 krone“.

Protin in revmatizem, ta tako mučna bolezen, katero so zdravili tudi s kopelji pogosto brezuspešno — je ozdravljena hitro in gotovo v veliko veselje teh trpinov tudi brez uporabe kopelji po Zoltanu v emmaziju. Kakor že omenjeno, se je posrečilo lekarnarju Bela Zoltanu iz Budimpešte, da je iznašel to velikansko učinkujočo mazilo, katero je ozdravilo bolnike, ki so trpeli 10 — 15, let popolnoma v nekoliko dneh.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — V včerajšnji seji je predložil poljedelski minister načrt zakona o snovanju gospodarskih zadrug. Posl. Hoffmann

je protestoval proti temu, da hoče vlada po izvolitvi delegacij zapreti zbornico, čeprav se doslej v nej ni storilo nič posebno izdatnega, kar bi bilo v korist prebivalstva. Ministerski predsednik je odgovoril, da se skljuje delegacije v kratkem ter da bo maja meseca zopet zboroval državni zbor, ako se dež. zbori požurijo s svojim delom. Tačas pa bo časa dovolj, da se rešijo vse potrebne reči.

V državnem zboru je dalje baron Dipauli kot načelnik socialno-polit. odseka poročal o sklepu odseka, da se proglasi permanentnim. Predlog je zbornica odklonila ter prešla na dnevni red. Razpravljalo se je o poročilu odseka za kužne bolezni na živini, gledé na spremembo predpisov o prometu z živino med obema državnima polovicama. Zbornica je sprejela predlog, da treba skleniti z Ogersko novo pogodbo, ki bo odgovarjala vitalnim potrebam naših kmetov. Minister za trgovino je predložil načrt zakona o ureditvi krošnjarstva. — Minister za domobranstvo je poprej še proglasil na neko interpelacijo, da v proračunu mornarice za tekoče leto je že preskrbljeno za zvišanje plačila delavcem v arsenalu. Dalje je povedal, da odslej ob nedeljah in praznikih ne bo več kontrolnih shodov. — Kar se tiče nabav poljedelskih izdelkov potom gospodarskih skladišč, pravi, da to je dobra misel, le treba izpolnjevati predpisane pogoje.

Poslanec Spinčić je interpeloval pravosodnega ministra radi zapostavljenja slovensčine pri trgov. sodniji v Trstu. Dalje je interpeloval Spinčić gledé rabe jezikov lasknega in slovanskega od strani drž. oblasti v Primorju.

„Modus vivendi“ v Istri. — Odbor ital. pol. društva za Istro je imel v četrtak sejo, v kateri je bila sprejeta resolucija, katero utemeljujejo takó:

Pravijo, da so zahtevne manjšine dež. zbora nezmerne, in da si „modus vivendi“ ni možno misliti brez velike škode za političko-narodne interese Italijanov; da bi vsaka koncesija pomenjala absolutno neprevidnost in neosnovano udajo nasproti intrinzigenci Slovanov na vseh poljih javnega življenja; in slednjic opozarjajo na sklep shoda v Pulju, ki je povdarjal nedotakljivost zgodovinske narodnega značaja deželnega zastopa, ki je najvišji in najiskrenjeji izraz italijanstva pokrajine.

S tem je povedano dovolj! Zgodi se tako, kakor smo rekli zadnjic v listu!

Volitev v delegacije. — V večerni seji drž. zbora včeraj so bili izvoljeni delegatje. Za Trst Mauroner, namestnikom dr. Angeli. Za našo deželo: Lenassi, namestnikom Verzegnassi; za Istro dr. Gambini, namestnikom dr. Rizzi. Torej sami Italijani, ki bodo zastopali v delegacijah naše dežele z velikansko slovansko večino! Nas ni!!

Prvo slovensko slikarsko in kiparsko razstavo priredi meseca sept. „Slov. umetn. društvo“ v Ljubljani. Velika dvorana v „Mestnem domu“ bo društvu brezplačno na razpolaganje. Več umetnikov se je že oglasilo za sodelovanje. Upamo, da razstava prepriča izobraženi svet, da Slovenci napredujemo tudi v umetnosti.

Sprememba učnega načrta na gimnazijih. — Naučno ministerstvo se bavi s tako spremembo. Po isti se razširi pouk zgodovine do novejšega časa, pouk matematike dobi nekaj sprememb v smislu učnega načrta za realke. Učne snovi se bodo razpravljale v šoli z učenci intenzivneje ter se olajša domače delo.

Vojna v južni Afriki. — Proklamacija transvalvska se glasi:

„Državni tajnik Leyds je razglasil proklamacijo, ki pobija trditve lorda Salisburyja. Ista pravi, da sta republiko svojedobno pozvali Anglijo, naj odpokliče svoje čete, ker bi njih navzočnost morali smatrati kakor napoved vojne. S tem se Boerci niso napovedali vojne. Oboževanje in ultimatum, ki sta sledila ulomu Jamesona, ter dejstvo, da so bili člani britanskega ministerstva zapleteni v poskus, da oropajo republiko samostojnosti, kakor je to razvidno in razrešenih, sifiriranih brzojavk — vse to je bilo merodajno. Sedaj je brzojavka lorda Salisburyja odstranila vsaki dvom. Burgherji se morajo bojevati za svojo narodno neodvisnost, zaupaje, da bode Bog čuval njih pravo“.

Buri nameravajo baje žrtvovati iz strategičnih ozirov mesto Johannesburg, katero bi razrušili popolnoma, ako se potreba pokaže. To bi znašalo škode 150 milijonov. Dalje nameravajo razstreliti z dinamitom jame in rudniške stavbe.

Dečetni delavnik v promogokopih. — Pododsek socialno-političnega odseka je naročil poslancu dr. Fortu, poročevalcu v plenumu odseka, naj predloži in zagovarja načrt s temi določbami: 1. Delo v promogokopih pod zemljo se doideči na devet ur. 2. Ta normalna delavna doba stopi v veljavo s 1. januarjem 1901, vendar se pa more ta izvedbena doba v posamnih slučajih raz-

tegniti do 1. januv. 1902. 3. Pri posamnih promogokopih in delavskih kategorijah, kjer je potrebna sprememba delavne dobe, se more ali začasno ali trajno določiti izjeme. Spremenjena delavska doba pa ne sme prekoračiti desetih ur. 4. Izvedbeni in nadzorovalni organi se morajo določiti iz vrst delegatov podjetnistev in delavcev. Rudniško glavarstvo je druga in poljedelsko ministerstvo tretja in zadnja inštanca. Ta načrt predloži odsek zbornici po Veliki noči.

Raznotero. — Gospodarju Jan. Deklevi v Mali Pristavi pri Postojni je pogorelo gospodarsko poslopje in drugi predmeti. Škode je okoli 6000 K. — Pred poročno sodnijo v Mariboru je bil te dni obsojen na smrt na vislicah 24 let stari viničarjev sin Fran Luknar, ker je bil ustrelil v njeni samotni koči 56 letno vdovo M. Gaberc, mислеc, da ima denar. — Nemški dijaki v Gradcu ne puste Frischaufo, o katerega aféri smo svoj čas poročali, predavati na vseučilišču. Ko je v sredo hotel predavati, so nemški dijaki naredili tak hrup, da je moral oditi. Odslej imajo vstop k njegovim predavanjem le oni, ki so pri njemu vpisani kot slušatelji. — V selu Železnik v Srbiji je rodila neka Mileva Mandičeva moško dete z 2 glavama. Otrok še živi, ali ni upanja, da dolgo. — Velikanski požar je uničil v Pekingu poslopje, v katerem je imela sedež banka iz Hongkonga in Shanghaija. Drugi velikanski požar je bil v Nörebro pri Kopenhagnu. Uničil je glavna poslopja tovarne za stroje. — V Sidneju so konstatovali nove slučaje kuge. — Na hrvaškem gimnaziju v Pazinu je bilo koncem prvega semestra klasifikovanih 94 učencev, med njimi odličnjakov 14; samo 16 jih ni dobilo dobrih redov, ker jim ljudska sola ni dala prave podlage. — Pesnik Askerc je zložil 2 novi drami: „Tujka“ in „Red sv. Jurja“; prva je tragična, druga satirična.

Izjava.

(Prosto po E. Klavžarju.)

Nekdo strelja v zadnji „Gorici“ izza grma na me ne s puško, ampak s topovi!

Njegove bombe lete ob enem na tvrdo. Strelca pa ni videti nikjer; izza grma sviga samo plamen njegove razbrzdane strasti, njegovega divjega sovraštva.

S takimi skritimi nasprotniki se ne morem hojevati.

V svojej podpisani poslanici precizujem svoje stališče, katero tudi do pičice vzdržujem.

Toliko v blagohotno naznanje uredništvu!

Piscu zadnje notice povem pa, da si bodem sodnijskim potom iskal zadoščenja napram tako banditski castikraji.

Ni mi sicer do tega, da bi se hotel „rehabilitirati“ v oči ljudij, katerim služi vsako sredstvo v pobijanje političnega nasprotnika; zavarovali pa se moram proti tako podlim insinucijam.

Razsodnim citateljem prepustam, naj sodijo, s kakšnimi ljudmi se mi je boriti, čeprav jaz v politiki ne nastopam kot javni činitelj.

V Gorici, dne 16. marca 1900.

Rudolf Konjedic,
oenolog.

Narodno gospodarstvo.

Trgovsko in obrtno društvo priredi jutri in pojutranjem te-le shode: Jutri, v nedeljo, ob 11. predpolodne shod v Bolcu „pri Posti“; — zvečer ob 6. v gostilni „pri Fedrigu“ (g. Anton Juretič) v Kobaridu. Na praznik sv. Jožefa, v ponedeljek, ob 11. predp. v Tolminu v hotelu „pri Modrijanu“ (g. Oskar Gabršček).

Informacijska pisarna „Trgovskega in obrtnega društva za Gorisko“ se že prav lepo razvija. Kakor naši citatelji že vedó, so se te dni razposiale večini slovenskega trgovanja in obrtništva na Goriskem vprašalne pole s primernim navodilom, v ti rubriki zadnjic tudi objavljenem. Odgovorov je pisarna že precej dobila in upati je, da so vprašani razumeli namere društva. Pričakuje se, da v ednem tednu, k večjemu: v dveh, odgovore brez izjeme vsi! No, že ti odgovori svedočijo, da je bila ustanovitev informacijskega bureaua (biró) že res skrajna potreba. Eto: „Trgovsko in obrtno društvo za Gorisko“ ne meče peska v oči, ampak ga iztrebljuje...

Sadjarsko društvo v Tolminu bo imelo jutri popoldne po večernicah občni zbor, poduk o sadjereji ter razdelitev drevesec med društvenike; razdeli se nad 3000 zlahtnih drevesec. Opozarjamo z nova na to vse prizadete.

Deset zapovedi za ravnanje pri molžnji. — 1. Roke imej snažne in čiste; 2. Vime očisti, predno začneš molziti; 3. Prve kaplje mleka, katere izmolžeš, odloči od ostalih, ker so prve nevarne zdravju; 4. Pazi na mleko iz vsakega cuzka; okusi ga

če ne diši; 5. Molzi skrizema; 6. Molzi pazljivo; 7. Za časa molžnje naj bo mir v hlevu; 8. Molzi hitro in ne prenehuj; 9. Molzi do čistega, ker je poslednje mleko najmastnejše; 10. Mleka ne precejaj v hlevu temveč v izbi. — To smo posneli iz male brósurice, katero je izdalo neko švicarsko mlekarsko društvo v nekoliko tisoč eksemplarih ter jo razdelilo mej gospodarje, posle, itd.

Avstrijska kolonijska politika. — „Berliner Takblat“ je naznanil nedavno, da misli Avstrija na Kitajskem in v južni Afriki ustanoviti kolonije. To bi odgovarjalo istini, ker je že v delegacijah grof. Goluchovski tožil, da nimamo kolonij; tako, da se naša trgovina in industrija radi nezadostnega odtoka ne moreta razvijati... Govori se tudi, da se poslednje potovanje skupnega ministra financ Kallay-a v Pešto nanaša na omenjeno. Če dobimo kje kako kolonijo, takoj seveda nastane vprašanje, čegava bo, ali avstrijska ali ogerska ali pa — obeh skupaj... Kallay bi bil brez dvombe za to, da bi eventualna kolonija bila pod njegovo upravo kot sta Bosna in Hercegovina. Najbržeje celo namero izvemo od delegacij, ki pridejo morebiti že koncem aprila skupaj. Vsekakor je pa cela stvar smotna. Država taka kot je Avstro-Ogerska naj popreje doma uredi svoje gospodarstvo ter doma pokaže svoje talente. Za sedaj bi vsaka kolonizacija bila za Avstrijo neareča, ker stane ogromno denarja. Davkoplačevalci Avstrije smo pa že dovolj obloženi. Pa tudi z ozirom na politiko ni želiti kolonizacije, ker z njo si pridobi samo malo več pomena nesrečni militarizem. Trgovini in obrti pa tudi te kolonizacije na Kitajskem in južni Afriki ne bodo kaj prida v pomoč.

Trgovska-obrtna registrovana zadruga z neomejenim jamstvom v Gorici je imela 11. marca t. l. svoj redni občni zbor pri precej dobri udeležbi. Zastopanih je bilo 175 članov s 352 deležev. Iz poročila ravnateljstva o poslovanju za leto 1899, posnamamo: Zadruga steje danes 1504 člane. Prejemkov je bilo v letu 1899. 844.210 kron 41 vin., izdatkov pa 848.333 kron 69 vin. Preostatek v blagajni dne 31. dec. 1898. je činil znesek 12.543 kron in 54 vin., preostatek v blagajni 31. dec. 1899. je pa bil 8.420 kron 26 vin. Prometa je pa bilo v letu 1899. 1.692.544 kron in 10 vin., kar kaže, da ga je letos v primeri z lanskim skoraj polovico več. Tekom lanskega leta se je doplačalo deležnih vlog za 124.977 kron in 66 vin., tekom lanskega leta se je na novo posodilo 375.120 kron in 82 vin., hranilnih viog so stranke l. 1899. naložile v znesku 273.811 kron 71 vin. Te številke dovolj jasno govore o vspehu in racionalnem delovanju tega prekoristnega našega zavoda.

Aktivnih deležev, to je onih, ki hranijo, je v zadrugi 1365, pasivnih, to je onih, kojim so se posojila na deleže izplačala, pa 1425. Prvi odsek ima 1624 deležev, drugi 817 in tretji že 349.

Natančne bilance ravnateljstvo se sedaj ni moglo podati, kar bo se le mogoče na koncu vsakega posameznega odseka. Iz predstojete bilance pa, iz katere je bilo samo razvideti, koliko je zadruga dolžna in koliko ima prejeti; navajamo, da je izkazanega čistega zadružnega premoženja po odbitju pasive od aktive — 26.143 kron 66 vin. Ta znesek služi zadrugi, da pokrije članom 4% prirastek po § 9. zadruginih pravil in eventualne izgube.

§ 1. zadruginih pravil je: podpirati vsestransko trgovino in obrt. Zadruga je izvrševala to kar najvestnejše. Poleg drugega je skrbelo tudi, da je dosegla za svoje člane dobre denarne zveze in ravnateljstvo je lahko z zadovoljstvom konstatovalo, da so se po zadrugi pridobljene denarne zveze že v prvem letu za eskompiranje menic naših obrtnikov in trgovcev v prav izdatnem številu rabila. Trgovskih menic je bilo pri zadrugi v letu 1899. potom eskompta založenih za 243.127 kron 82 vin., prometa pa s trgovskimi menicami je bilo lansko leto 420.142 kron 30 vin.! Pri tem podjetju in delu sta zadrugi bila v pomoč dva ugledna zavoda, to je: banka Kornelij Gorup v Trstu in „Ljudska posojilnica v Ljubljani“.

Občni zbor je sprejel poročilo ravnateljstva o poslovanju za leto 1899 z radostjo na znanje. Na to je sledila volitev overovateljev zapisnika, ki sta gg. prof. Seidl Ferd. in Bras Anton. — Volitev 8 članov ravnateljstva, petih namestnikov ter nadzorovalnega sveta in istega namestnikov se je izvršila tako, da so sedaj v ravnateljstvu sledeci gospodje: Dekleva Ivan, vinočrtec: predsednik; Jeretič Anton, knjigotrožec: I. podpredsednik; Gabršček Andrej, last. tiskarne: II. podpredsednik; Konjedic Rudolf, trgovec: I. zapisovalec; Jerkič Anton, fotograf: II.

zapisovalec; Delak Anton, hiš. posestnik; blagajnik; ravnatelj: Fon Anton, klobučar in posestnik; Kopač Jernej, tov. sveč; Kūtin Josip, trgovec; Pečenko Anton, trgovec; Reja Ivan, krčmar in posestnik; Krusič Anton, krojač in trgovec; Glešič Ivan, krčmar in pos.; Drufovka Ivan, trgovec; Koren Anton, trgovec; Rovani Josip, depositer pivovarne, (vsi iz Gorice); Ličen Maks, trgovec in velepos. (Rihenberg); Makuc Anton, mizar, (Solkan); Kocijancič Franc, posestnik, (Podgora); dr. Gruntar Rudolf, odv. kand. (Gorica); Jakl Andrej, tovarnar, (Rupa). Namestniki ravnateljev so gg.: Živic Alojzij, ključavničar; Poveraj Martin, krojač in trgovec; Poljsak Franc, gostilničar in pos.; Birska Peter, gostilničar; Gorkič Ivan, trgovec z lesom, (vsi iz Gorice). Nadzorovalni svet tvorijo gg.: Dr. Tuma Henrik, (Gorica); Križnič Anton, trg. (Kanal); Ignacij Tance, krčmar (Nabrežina); Ivan Lokar, tovarnar (Miren) in Doljak Iv., mizar (Solkan). Namestniki nadz. sveta so gg.: Vanek Franc, pivovarnar; Kuštrin Ant., trgovec in pos.; Drašček Karol, pek in pos.; Černigoj Anton, mizar, in Kopač Andrej, trg. in pos. (vsi iz Gorice).

O poročilu nadzorovalnega odseka kakor tudi o vsem drugem, kar se je godilo na obnem zboru, je že bilo govora. Tu v naši narodno-gospodarski rubriki smo le v kratkem suho naštetali po poročilu ravnateljstva delovanje zavoda v preteklem letu. Zvršivši svojo dolžnost, moramo reči, da nas prav zelo veseli ta lepi razvit in to blagodejno življenje trgovske-obrtne zadruge, kateri želimo se prav veliko članov in mnogo uspehov na korist našega gospodarstva v obče, trgovine in obrti pa še prav posebe.

V seji od ponedeljka je ravnateljstvo izvolilo svojim načelnikom g. Dekleva Ivana, vinotrčca v Gorici; podprednikom g. Jeretiča Ant., knjigotrčca v Gorici.

Svilene bluze gld. 2:40

in višje! — 4 metre! — poštnine in carine prosto! Vzorec obratno: ravno tako črne, bele in barvane „Hennebergove svile“ od 45 kr. do gld. 14:65 meter.

G. Henneberg, tovarnar svile
(6) (c. in kr. dvorni zalagatelj) v **Curihu.**

„Česar se Janezek ne nauči, se tudi Janez ne bo naučil“, je tudi v nasprotnem smislu resnično. Čemur se je Janezek priučil, tega Janez ne bo opustil. Naj bi torej vsi stariši dobro premislili, kako prekoristno bi bilo, da bi pripravljali svojim otrokom tako kavo, ki ustreza njihovemu telesnemu razvoju, ter pomirja, redi in krepi njihove živce, ki se zlasti v šoli preveč napenjajo. Vsak zdravnik dandanes potrjuje, da je najzdravilnejša jutranja in popoldanska pijača za našo deco — čista, močna Kathreiner-Kneippova sladna kava, katero radi nje-nega priljubljenega kavinoga duha prav radi pijó. Cvetóca unanost in utrjeno zdravje so njene posledice. Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobi povsod, toda nikoli se ne sme prodajati na vago, in pristno se dobi le v znanih Kathreinerjevih zavojih.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena „Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega da more sebe in druge blažiti in prav olakšati), ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, a-i proti poštnemu povzetju pri Jožefu Valenčiču na Dunaju, III. Pz., Hauptstrasse N.o 84. 3. Stge., II. Stk., Th. 58.

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana; knjig je malo več.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštolja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, proje in nitij.

POTREBSČINE za pisarnice, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE za krojaše in ševaljarje.

Svetinjice. — Rožni veneli. — Mašne knjžice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost: Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo osebe vseh stanov in vseh krajev s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavniica in ni nikaka nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Osterreicher, VIII Deutsche gasse 8 Budapest. 101

Na zahtevo pošiljam velik ilustriran cenik zastoj in franko.

S. Scheuer - Krakovo
Postfach 40.

Protin, revmatizem,

tudi zastarel, in celo v kopelih 10-15 let brez vspeha se zdravim se je povrnilo popolno in gotovo zdravje po nekoli-kokratni uporabi mazila

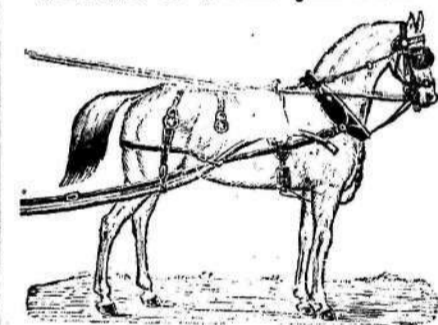
Zoltanovega proti revmatizmu in protinu. Stane 1 steklenica 2 K. Dvorni zalagatelj k karnar **B. ZOLTAN, Budimpešta.**

Nikako skrivno-sredstvo. Od zdravstvenih strokovnjakov priporočeno.

Pozor! Pozor!

MIHAEL JAGER, sedlar, jermenar in torbar **V GORICI,**

Vrtna ulica št. 1, v hiši grofa Thurna.

Te dni sem prevzel sedlarsko, jermensko in torbarsko obrt v Gorici, vrtna ulica št. 1, hiša grofa Thurna. Kot dolgoletem sedlarski mojster in poslovodja v Ljubljani imam mnogo skušenj v svoji obrti ter upam, da bom zadovoljil vsakega, kdor se pri meni oglasi.

Z odličnim spoštovanjem **Mihael Jager,** sedlar, jermenar in torbar, Vrtna ulica št. 1.

Prave in edine želodčne kapljice,

(Varstveno znamka).

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice vredijo redno prebušjenje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. **Okrepé potí.** Sv. Anton Padov. **kvarjeni želodec storé, da zgine v kratkem času omotica in života lenost (mrtvost).** Te kapljice tudi storé, da človek **raji jó.** —9

Cena steklenici 30 kr.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino je v lekarni

Cristofolletti v Gorici.

Tovarna tamburice **J. Stjepušin** SISAK (Hrvatska)

Na zahtevo pošilja vsakomur brezplačno ilustrirane cenike.

Sviloprejsko seme

pšenične barve prodaja se po 10 kron unča, ali tudi po pogodbi, za šestino pridelka.

Naročila je pošiljati na naslov: **Humar Andrej — Dolenja Vrtojba h. št. 23.**

Zaščitna znamka: **SIORO.**
LINIMENT. CAPSICI COMPOS.
Iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko — „**SI-DROM**“ namreč, iz **RICHTERJEVE** lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.
Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI.

Mirodilnica (drogerija)

B. Poniž v Gorici,

Tržna ulica, pri sadnem trgu.

V zalogi se vdobiva po skromnih cenah: **Barve** suhe in oljnate (proste in v škatlah), pokosti (lake), zamazka (kit), klej (lim), **karbolinoj**, tinta; **cement**; čopiči, ščetí, šablone; **zamaški**, gobe, milo; bencina, sveče, užigalice, **petrolej**; **špirit**, gelatina, vinska kislina; **žveplo**, **vitrijol**; cevi iz kavčuka, galoše; razne soli, olja in esence, kitova mast, **(štokfižvo olje)**, zdravilna zelišča; čaj, med, **mineralne vode**; cedike (gome), cerkveno kadilo in kot primesa dišeči storaks; razna čistila, gladila in mazila (kot smirek, steklen papir, votlič, **kolamaz** itd.); prepasé za kilo, obveze in druge **kirurškične** oprave; pogača za pse, fosforokisló apno (Futterkalk); lepodiseče blago (parfumerije); **potrebščine za fotografijo** itd.

Cdlikovana mizarska delavnica

in velika

zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak

v Solkanu pri Gorici, nasproti gostilne Mozetiča (Droč).

Prevzema vsako naročilo v mizarski ali strugarski stroki od priprostega do najličnejšega izdelka.

Izdeluje točno in po najnižjih cenah,

da se ne boji nikake konkurence.

BOGATO preskrbljena zaloga obkladkov (remeša) v najrazličnejših vrstah.

Kulantna postrežba.

ZALOGA

vseh, k mizarski in strugarski stroki spadajočih potrebščin.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gosposka ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiro dospelo novo sveže blagó za spomlad in poletni čas, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: **Loden, Kangarn, Cheviot** i. dr.

Krasna izbira volnenin, perkal, Battist, satin, „Voile de Laine“, Zephir i. dr. za ženske obleke.

Priporoča izbornó perilo, bombažasto in evirnasto, katero prejema iz prvih sležkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepno rute, bombažaste in evirnaste, blago za blazine, plahte, kovtre, žamet in pliš v vseh barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike, zapetnice, pranike, ovratnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi uzorce, poštnine proste.